

Notitie : Quickscan flora en fauna, Montfortlaan (ong.), Oirschot

Locatie : Montfortlaan (ong.) te Oirschot
Datum : 4 september 2014
Projectnummer : 211x07265
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen

Voorliggend verslag is opgesteld ten behoeve van het 'Montfortlaan ong. te Oirschot', opgesteld door BRO met projectnummer 211x07265.

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk en op provinciaal niveau in de Verordening Ruimte (Noord-Brabant) is vastgelegd.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Groenblauwe Mantel zijn ruimtelijk vastgelegd in de Verordening Ruimte. De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde algemene zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit tabel 2, de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Van deze laatste groep is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en een lijst met vogels waarbij inventarisatie gewenst is. Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

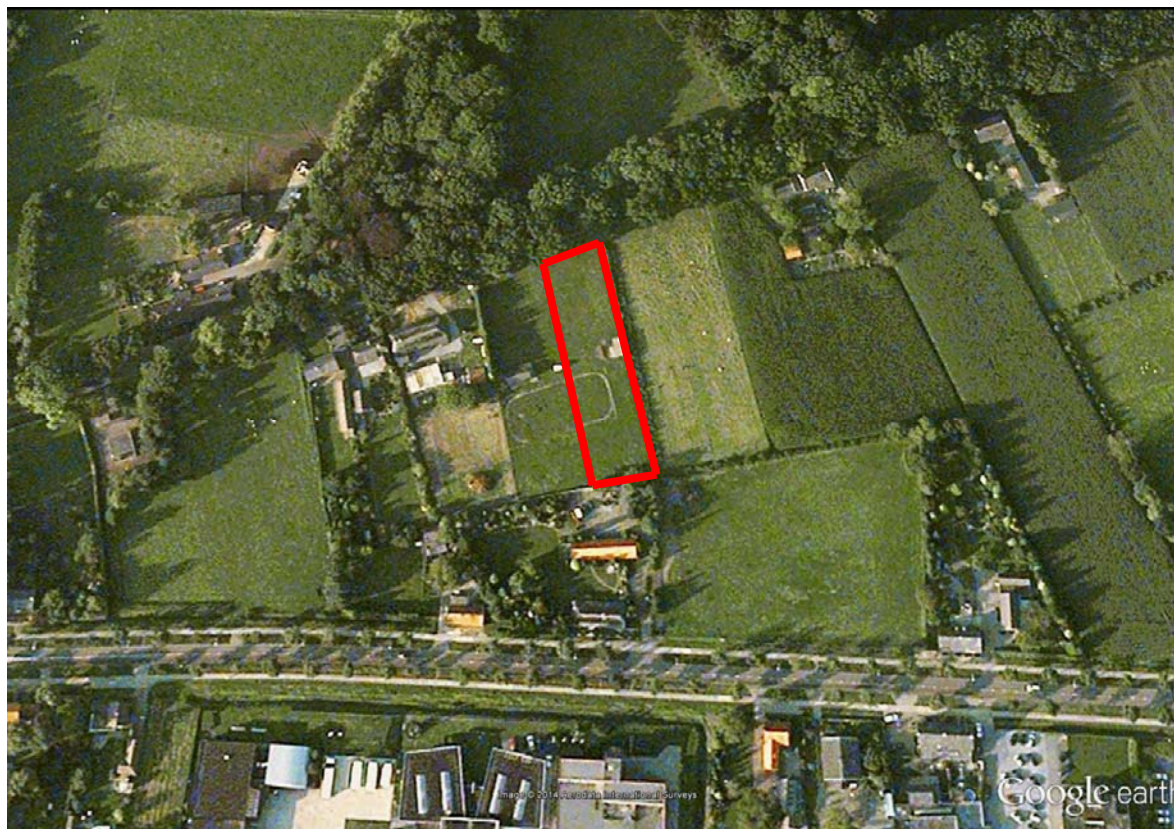
Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 1 augustus 2014 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist Inschatting Vooronderzoek Vleermuizen (www.vleermuis.net). Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens, zoals algemene verspreidingsatlassen en enkele internetsites (www.telmee.nl en www.waarneming.nl). Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Beschrijving van het plangebied

Ligging van het plangebied

Het plangebied betreft een agrarisch perceel en is gelegen in het buitengebied ten oosten van de bebouwde kom van Oirschot (gemeente Oirschot). De Amersfoortcoördinaten van het midden van de locatie zijn 151,2-390,8². De ligging van het plangebied is te zien in onderstaande afbeelding (figuur 1).

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd).

Huidige situatie

Het plangebied ligt langs de zuidzijde van de Montfortlaan (ten oosten van huisnr. 10). Het plangebied bestaat uit de helft van een graslandperceel dat begraasd en gemaaid wordt. Binnen het plangebied staat 1 schuur, overige bebouwing is niet aanwezig. Oppervlaktewater ontbreekt binnen het plangebied, de greppel tussen de Montfortlaan en het perceel stond geheel droog tijdens het veldbezoek. Aan de westzijde van het plangebied ligt het overige deel van het graslandperceel, langs de oostzijde van het plangebied staan jonge sparren welke het plangebied fysiek scheiden van het naastgelegen maisperceel. Aan de zuidzijde grenst het perceel aan een boeren erf.

² De getallen staan respectievelijk voor de x-coördinaat en de y-coördinaat van de linkerbenedenhoek van het betreffende kilometervak.

Zie onderstaande afbeeldingen voor een impressie van het plangebied.

Foto 1. Plangebied gezien vanaf noordzijde

Foto 2. Montfortlaan

Foto 3. Te slopen schuur

Foto 4. Plangebied gezien vanaf zuidzijde

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft de realisatie van een ruimte-voor-ruimte woning binnen het plangebied. Voor toegang tot het perceel zal waarschijnlijk een ontsluiting vanaf de Montfortlaan gerealiseerd worden. Voor de bouw van de woningen en aanleg van de weg zal vegetatie worden weggehaald alsook grondverzet worden gepleegd. Kap van (enkele van de aanwezige) bomen binnen het plangebied is niet uitgesloten. Tevens zal de schuur binnen het plangebied gesloopt worden.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van door de Natuurbeschermingswet beschermde gebieden. Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen, ligt op meer dan vijf kilometer van het plangebied. Gezien deze

afstand en de beperkte omvang van de ontwikkeling hoeft in het plan geen rekening gehouden te worden met wettelijke gebiedsbescherming.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten de EHS of Groenblauwe Mantel zoals deze is vastgesteld op de kaart van de Verordening Ruimte. Door de ontwikkeling zullen geen wezenlijke kenmerken van de provinciale groenstructuur worden aangetast. In de planvorming voor het gebied hoeft geen rekening gehouden te worden met planologische bescherming van natuurwaarden.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

Er zijn tijdens het veldbezoek in het plangebied geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Het gaat om intensief beheerd grasland waarin het voorkomen van beschermde vaatplanten redelijkerwijs uit te sluiten is. Ook bevinden zich geen beschermde bremplanten tussen het perceel en de Montfortlaan. Negatieve effecten voor beschermde soorten planten zijn op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor enkele soorten algemeen beschermde (tabel 1) grondgebonden zoogdieren zoals veldmuis, mol en konijn. Het voorkomen van de eekhoorn (tabel 2) is bekend uit de omgeving het plangebied. Het plangebied vormt echter geen geschikt habitat voor deze soort. Negatieve effecten voor zwaardere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden op voorhand uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van meerdere soorten vleermuizen waaronder watervleermuis, rosse vleermuis en gewone dwergvleermuis. De schuur is ongeschikt als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Het plangebied zal enige waarde kunnen hebben als foerageergebied voor vleermuizen die vaste verblijfplaatsen hebben in de directe omgeving. Van essentieel foerageergebied voor vleermuizen binnen het plangebied zal echter geen sprake zijn. Door het ontbreken van doorgaande lijnvormige elementen zoals bomenrijen zijn vliegroutes van vleermuizen niet aanwezig binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

Met het verwijderen van grasvegetatie zal geen belangrijk foerageergebied verloren gaan. Met de toekomstige inrichting van het perceel zal mogelijk nieuw foerageergebied ontstaan voor vleermuizen. Negatieve effecten voor vleermuizen worden uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels aangetroffen binnen het plangebied. Een oud open nest (geen nest van een boerenwaluw of huismus) werd gevonden in de schuur. Een enkele broedende vogel kan dus binnen het plangebied verwacht worden. Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen huismussen waargenomen. Voor steenuilen geschikte nestlocaties zijn eveneens niet aangetroffen in de directe omgeving van het plangebied.

Effectenbeoordeling

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten waaronder huismus en steenuil. Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten') zoals torenvalk.

Het plangebied maakt naar verwachting geen belangrijk onderdeel uit van het foerageergebied van huismus, steenuil en overige vogelsoorten die eventueel broeden in de directe omgeving van het perceel. Tevens wordt verwacht dat er in de toekomstige situatie nieuw foerageergebied voorhanden is. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten.

Voor de voorgenomen ontwikkeling zal vegetatie en bebouwing worden weggehaald. De nesten van vogelsoorten die hierin kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor deze vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half augustus worden aangehouden als broedseizoen. Door het verwijderen van vegetatie en het slopen van de schuur buiten de broedperiode uit te voeren, wordt het risico op overtreding van de Flora- en Faunawet sterk verminderd. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden dienen de uitvoeringslocaties vooraf en tijdens de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te zijn voor broedende vogels.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nesttelende vogels aanwezig zijn, mag de aanwezige vegetatie ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Negatieve effecten op vissen en voortplantingsplaatsen van amfibieën zijn op voorhand uitgesloten. In de grasvegetatie is het voorkomen van zwervende exemplaren van algemeen voorkomende amfibieën zoals gewone

pad (tabel 1) niet uitgesloten. Zwaarder beschermde soorten worden gezien het aangetroffen habitat niet verwacht voor te komen binnen het plangebied. Het voorkomen van reptielen als hazelworm (tabel 3) is op basis van het aangetroffen habitat redelijkerwijs uit te sluiten.

Effectenbeoordeling

Voor eventueel aanwezige amfibieën van tabel 1 in de vegetatie geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Voor beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied weinig waarde door het ontbreken van geschikt habitat. Het voorkomen van strenger beschermde ongewervelde soorten (tabel 2 en 3) is met voldoende zekerheid uit te sluiten omdat dergelijke soorten zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving stellen.

Conclusie en aanbevelingen

- Het plangebied vormt geschikt habitat voor enkele soorten algemeen beschermde (tabel 1) grondgebonden zoogdieren zoals veldmuis, mol en konijn. Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen.
- Binnen het plangebied kunnen vleermuizen voorkomen welke allen zwaar beschermd zijn (tabel 3). In de te slopen schuur zijn geen geschikte vaste verblijfplaatsen aanwezig. Vaste vliegroutes zijn vanwege het ontbreken van doorgaande lijnvormige elementen (zoals bomenrijen) eveneens niet aanwezig binnen het plangebied. Het plangebied kan enige waarde hebben als foerageergebied. Met het verwijderen van de grasvegetatie zal echter geen essentieel foerageergebied verloren gaan. Met de toekomstige inrichting van het plangebied is tevens nieuw foerageergebied voor vleermuizen te verwachten. Negatieve effecten op voor vleermuizen zijn uitgesloten.
- Binnen het plangebied zijn enkele broedende vogels te verwachten in bijv. de schuur waarin een oud vogelnest aangetroffen werd tijdens het veldbezoek. Over het algemeen zijn nesten van de meeste soorten vogels uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Door de werkzaamheden buiten de broedperiode (half maart- half augustus) uit te voeren, wordt het risico op overtreding van de Flora- en Faunawet sterk verminderd. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden dienen de uitvoeringslocaties vooraf en tijdens de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te zijn voor broedende vogels.
- Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen vogelsoorten zoals huismus en steenuil waargenomen waarvan de nesten (alook de functionele leefomgeving) jaarrond beschermd zijn. Tevens wordt verwacht dat het plangebied geen belangrijk onderdeel vormt van het foerageergebied van eventueel in

de omgeving broedende huismussen en steenuilen. Daarbij wordt verwacht dat er in de toekomstige situatie nieuw foerageergebied voorhanden is. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten.

- Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig voor zoogdieren en amfibieën.